ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Қоракўл тумани

2024 йил 19 август

Қоракўл туманлараро иқтисодий суди, судья Ш.З.Хамидов раислигида, Р.Расуловнинг котиблигида, даъвогар "SHAXBOZ MUROD ABBOS" фермер хўжалиги манфаатида Жондор туман фермер, деҳқон хўжалиги ва томорқа ер эгалари кенгашининг жавобгар "AGRO KLASTER R-TEX QORAKO'L" масъулияти чекланган жамиятига нисбатан тақдим этган даъво аризасини Жондор туман фермер, деҳқон хўжалиги ва томорқа ер эгалари кенгаши вакили Ж.Сафаров (ишончномага асосан), даъвогар вакили Д.Саломов (раҳбари) иштирокида, жавобгар вакили иштирокисиз, Қоракўл туманлараро иқтисодий судининг маъмурий биносида бўлиб ўтган очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни,-

аниклади:

Даъвогар "SHAXBOZ MUROD ABBOS" фермер хўжалиги (бундан буён матнда-даъвогар деб юритилади) манфаатида Қоракўл туман фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши (бундан буён матнда-кенгаш деб юритилади) судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, жавобгар "AGRO KLASTER R-TEX QORAKO'L" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнда-жавобгар деб юритилади)дан 98.773.276 сўм рағбатлантириш коэффициентини ундиришни сўраган.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили даъво талабини қўллабқуватлаб, уни тўлиқ қаноатлантиришни сўради.

Суд мажлисида иштирок этган кенгаш вакили даъво талабини кўллабкуватлаб, жавобгар ва даъвогар ўртасида 2021 йил 12 мартда пахта хом ашёси ва уруғлик пахта харид килиш бўйича 2/47-сонли контрактация шартномаси тузилганлигини, унга кўра даъвогар жавобгарга жами 92.741 кг "Бухоро-6" навли пахта хом ашёси етказиб берганлигини, жавобгар ушбу пахта хом ашёси учун жами 658.488.505 сўм тўловни амалга ошириб берганлигини, бирок Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2021 йил 04 мартдаги 121-сонли Қарорида эски тахририда 2021 йилда кутилаётган минимал нархларга "Бухоро-6" пахта нави учун 1.15 фоиз микдорида коэффицент жорий этилиши белгиланганлигини, бирок жавобгар топширилган пахта хом ашёси учун рағбатлантирувчи коэффицентни тўлаб бермаганлигини маълум килиб, даъво талабини тўлик каноатлантириб беришни сўради.

Суд, низо мохияти юзасидан иш хужжатларини атрофлича мухокама этиб, ишда иштирок этувчи шахслар фикрини эшитиб, куйидаги асосларга кура даъво талабларини кисман каноатлантиришни лозим топди.

Суд мухокамаси ва иш хужжатларидан аникланишича, даъвогар ва жавобгар ўртасида 2021 йил 12 мартда пахта хом ашёси ва уруғлик пахта харид килиш бўйича 2/47-сонли контрактация шартномаси тузилган.

Тарафлар ўртасида тузилган контрактация шартномаси шартларига кўра, даъвогар жавобгарга 92.741 кг пахта хом ашёси етказиб бериши, жавобгар эса даъвогарни сифатли уруғлик билан таъминлаш, махсулот қийматининг 50 фоизи миқдоригача бўнак билан таъминлаб, махсулотни қабул қилиб олиш ва унинг ҳақини тўлашни ўз зиммасига олган.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 55-моддаси биринчиучинчи қисмларига кўра, ҳар ким ўз ҳуқуқ ва эркинликларини қонунда тақиқланмаган барча усуллар билан ҳимоя қилишга ҳақли.

Хар кимга ўз хукук ва эркинликларини суд орқали химоя қилиш, давлат органларининг хамда бошқа ташкилотларнинг, улар мансабдор шахсларининг қонунга хилоф қарорлари, харакатлари ва харакатсизлиги устидан судга шикоят қилиш хукуқи кафолатланади.

Хар кимга бузилган ҳуқуқ ва эркинликларини тиклаш учун унинг иши қонунда белгиланган муддатларда ваколатли, мустақил ҳамда холис суд томонидан кўриб чиқилиши ҳуқуқи кафолатланади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 130-моддаси биринчи кисмида Ўзбекистон Республикасида одил судлов факат суд томонидан амалга оширилиши белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси 234-моддаси иккинчи қисмига кўра, мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 236-моддасига кўра мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонунчилик талабларига мувофик лозим даражада бажарилиши керак.

Ўзбекистон Республикаси Фукаролик кодексининг 465-моддасига кўра, контрактация шартномасига мувофик кишлок хўжалиги махсулотини етиштирувчи қишлоқ хўжалиги махсулотини қайта ишлаш ёки сотиш учун бундай махсулотни харид қиладиган шахсга - тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш (топшириб туриш) мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу махсулотни қабул қилиш (қабул қилиб туриш), унинг хақини шартлашилган муддатда белгиланган бахода тўлаш (тўлаб туриш) мажбуриятини олади.

Даъвогар томонидан жавобгарга жами жами 126.685 кг "Бухоро-6" навли пахта хом ашёси етказиб берилган. Жавобгар етказиб берилган пахта хом ашёси учун унинг сифатига қараб ҳақ тўлаб берган, ушбу ҳолатлар тарафлар ўртасида расмийлаштирилган электрон-ҳисобварақ-фактуралар билан ўз тасдиғини топади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 04 мартдаги "Мавжуд ер майдонларидан самарали фойдаланиш ва 2021 йил ҳосили учун қишлоқ ҳўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш тўғрисида"ги 121-сонли Қарори билан 2021 йилда кутилаётган минимал нархларга нисбатан рағбатлантирувчи коэффициент жорий этиладиган ғўзанинг селекцион навлари белгиланган бўлиб, ушбу Қарорнинг 8-иловасида ғўзанинг "Буҳоро-8" селекцион нави учун рағбатлантирувчи 1.01 коэффицент қўлланилиши белгиланган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Бош вазир ўринбосари (Ж.Холжаев)нинг 2023 йил 13 февралдаги 03/18ю-5-15/734-сонли хатига

асосан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2021 йил 04 мартдаги "Мавжуд ер майдонларидан самарали фойдаланиш ва 2021 йил хосили учун кишлок хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш тўғрисида"ги 121-сонли Қарорида техник хатолик туфайли 1,15 этиб белгиланганлигини, шу сабабли **У**збекистон Республикаси Вазирлар 320-сонли Махкамасининг 2022 йил 9 июндаги карори рағбатлантирувчи коэффицент 1,01 этиб белгиланганлигини маълум қилган.

Шу боис суд даъвогарнинг 98.773.276 сўм рағбатлантириш коэффициенти ундириш тўғрисидаги талабини қисман яъни 6.650.734 сўмга қаноатлантиришни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118-моддаси биринчи қисмига кўра, суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Шу боис суд, даъвогарнинг даъво талаби кисман каноатлантириб, жавобгардан фойдасига рағбатлантириш даъвогар 6.650.734 сўм коэффициенти ва олдиндан тўланган 34.000 сўм почта харажатларини хамда жавобгардан республика бюджетига даъвонинг асосли қисми (6.650.734) бўйича 133.015 сўм давлат божи ундиришни, даъвонинг асоссиз кисми бўйича даъвогардан ундирилиши лозим бўлган давлат божини Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 10 октябрдаги "Фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари фаолиятини янада ривожлантириш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўгрисида"ги ПК-3318-сонли қарорининг 3-бандига асосан даъвогар давлат божи тўловидан озод этилганлигини инобатга олишни лозим топди.

Юқоридагиларга асосан, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118, 128, 176-179, 186, 192-моддаларини қўллаб, суд

карор килди:

Даъвогарнинг даъво талаби қисман қаноатлантирилсин.

Жавобгар "AGRO KLASTER R-TEX QORAKO'L" масъулияти чекланган жамиятидан даъвогар "SHAXBOZ MUROD ABBOS" фермер хужалиги фойдасига 6.650.734 сум рағбатлантириш коэффициенти ва олдиндан туланган 34.000 сум почта харажатлари ундирилсин.

Даъвонинг қолган қисми қаноатлантиришдан рад этилсин.

Жавобгар "AGRO KLASTER R-TEX QORAKO'L" масъулияти чекланган жамиятидан республика бюджетига 133.015 сўм давлат божи ундирилсин.

Хал қилув қарори қонуний кучга киргач ижро варақаси берилсин.

Хал қилув қарори қабул қилинган кундан бир ой муддат ўтгач қонуний кучга киради. Мазкур ҳал шар шар нерози бўлган тарафлар бир ой муддатда Бухоро вилоят су гартибида шикоят бериш (протест келтириш) мумкин.

Судья

Ш.З.Хамидов